

آسیب‌های درون فردی و بین فردی روابط دختران نوجوان با جنس مخالف (تحلیل کیفی)

فاطمه بهرامی^۱

لیلا رفیعی^۲

ناهید صالحیان دهکردی^۳

چکیده

هدف از مطالعه حاضر بررسی کیفی آسیب‌های درون فردی و بین فردی نوجوانان دختر در روابط با جنس مخالف شهر دستگرد برخوار در سال ۱۳۹۵ بود. هدف از این مطالعه درک عمیق تجربه‌ی دختران نوجوانی است که با جنس مخالف بودند یا کسانی که تجربه این روابط را قبلاً داشتند. روش تحقیق، کیفی و از نوع پدیدار شناسی بود که از طریق مصاحبه‌ی عمیق در نهایت با ۱۰ نفر از مشارکت کنندگان که با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند بود، انجام گرفت. افراد مورد مطالعه در این پژوهش را دختران ۱۹-۱۵ ساله‌ی شهر دستگرد برخوار که حداقل ۶ ماه با جنس مخالف در ارتباط بودند، تشکیل می‌داد. اطلاعات به روش کلایزی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. با تجزیه و تحلیل داده‌ها تعداد ۱۹۹ عبارت معنادر در مورد آسیب‌ها بدست آمد که تمامی مفاهیم با توجه با ماهیت آنان در طبقه‌بندی جداگانه‌ای قرار گرفتند. طبقه‌بندی‌ها بر اساس مصاحبه‌های انجام شده در زمینه آسیب‌ها شامل پنج شاخه اصلی تحصیلی، روانشناختی، خانوادگی، جسمانی، اجتماعی و در نهایت به دو گروه اصلی آسیب‌ها درون فردی و بین فردی دسته‌بندی شد. در مجموع برای آسیب‌ها ۳۰ تم بدست آمد. نتایج پژوهش نشان داد که آسیب‌های ارتباط با جنس مخالف در دختران بیشتر بر پایه امور روانشناختی و درون روانی استوار است و کمتر بر پایه امور بین فردی و اجتماعی.

واژه‌گان کلیدی: آسیب درون فردی و بین فردی، روابط با جنس مخالف.

۱- استاد مشاوره و راهنمایی، گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی و روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمینی شهر، خمینی شهر، ایران.

۲- کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی، گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی و روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمینی شهر، خمینی شهر، ایران. (نویسنده مسئول)
leilirafiei61@gmail.com

۳- کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی، گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی و روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمینی شهر، خمینی شهر، ایران.

مقدمه

یکی از ابعاد وجودی انسان، بعد اجتماعی است و در زندگی اجتماعی، برقرار کردن ارتباط از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. برقراری ارتباط اجتماعی در هر دوره تحولی، به رشد انسان کمک می‌کند و بر اساس پژوهش‌ها، در دوره نوجوانی ارتباط با افراد غیر همجنس امری اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسد (ون دبونگارت، ریتز، ساندفورت و دکوویک^۱، ۲۰۱۵) و در برخی موارد از ضروریات اجتماعی است (لانگ، گاردنی، مک کان، اسویتینگ، ترنمر و مور^۲، ۲۰۲۰). این نوع ارتباط از دوران نوجوانی آغاز می‌شود (عابدی، هویدا فر، و عابدی^۳، ۲۰۰۹). یکی از مراحل بسیار مهم و در عین حال تاثیرگذار دوران رشد، بلوغ و نوجوانی است. دورانی که می‌تواند با اثربخشی بسیار از روند گذر مراحل قبلی و نوع برخورد والدین و جامعه، جایگاه فرد را در جامعه به عنوان فردی بزرگسال تعیین کند (باسکین^۴، ۲۰۱۳؛ گارسیا کاریون، ویلارگو کاربالیدو و ویلاردون گالیگو^۵، ۲۰۱۹). همزمان با شروع بلوغ، علاقه‌مندی‌های همسالان به جنس مخالف بارز و آشکارتر (وس، باسکین، و لاستر^۶، ۲۰۰۹) و از درون این روابط آمیخته، اغلب روابط عاشقانه گسترش می‌یابد (باجلی و همکاران، ۲۰۱۷)؛ از دیدگاه فروم (فروم^۷، ۱۹۸۱) نیز یکی از راه‌های ارتباطی عشق است و او بر این باور است که عشق تنها راهی است که فرد می‌تواند از راه آن با دنیا اتحاد و متحد شود و با این حال به فردیت و یکپارچگی برسد (رضایی نسب^۸ و همکاران، ۲۰۱۴). لذا بر اساس نظریه‌های رشد و تحول، این روابط عاشقانه بخشی از سیر تکاملی نوجوانان را تشکیل می‌دهد (کونولی، فارمن، و کونارسکی^۹، ۲۰۰۰). مشخص نمودن علت تمایل به برقراری روابط عاشقانه اغلب به چندعلتی دانستن آن منتج می‌شود. در واقع نوجوانان با انگیزه‌های مختلف به رابطه با غیر هم جنس روی می‌آورند؛ برخی با هدف انتخاب فردی مناسب برای ازدواج، عده‌ای به قصد کنجکاوی و

1. van de Bongardt, Reitz, Sandfort and Deković,

2. Long, Gardani, McCann, Sweeting, Tranmer, and Moore

3. Abedi, Hoveidafar & Yusefi

4. Baskin

5. García-Carrión, Villarejo-Carballido and Villardón-Gallego

6. Wes, Baskin & Lasater

7. From

8. Rezaei nasab

9. Connolly, Furman & Konarski

شناخت دیگری، بعضی با هدف دوستی‌های موقت که می‌تواند صرفاً یک رابطه عاطفی و یا همراه با برآورده کردن نیازهای جنسی باشد. در این مسیر، فراز و نشیب‌های زیادی توسط نوجوان تحمل می‌شود و گاه انتخابی اشتباه و نامناسب صورت می‌گیرد که زندگی آینده نوجوان را تحت تاثیر قرار می‌دهد (حامدی^۱، ۲۰۱۶؛ سرازو و تیرفنه^۲، ۲۰۲۰) و یا با انتخاب صحیح، مسیری برای کامیابی فراهم می‌کند. از سوی دیگر تعامل‌های بین دو جنس در موقعیت‌های مختلف اجتماعی زمینه شکل‌گیری ملاک‌های انتخاب همسر و باورهای ارتباطی نسبت به غیر هم جنس را فراهم می‌کند. تجربه رابطه قبل از ازدواج شاید بتواند به فرد در انتخاب همسر مناسب و برقراری رابطه صحیح با او کمک کند، به شرط این که این تجارب موفق و همراه با بازاندیشی باشد؛ طوری که می‌توان تجارب افراد در این مرحله را به عنوان فرصت تمرین مهارت زندگی مشترک تلقی کرد.

ارتباط و مراوده دختران و پسران با یکدیگر در جامعه کنونی ایران با واکنش‌های متفاوتی رو به رو است. برخی بر این عقیده‌اند که هرگونه ارتباط این دو جنس خطر ساز بوده و زمینه ساز مشکلات فراوانی است و به عکس گروه دیگر معتقدند که محدودیت و ایجاد مانع میان این دو ایجاد مشکلات بزرگتری می‌کند و عده‌ای نیز بر این باور هستند که میانه روی و داشتن روابط کنترل شده و تحت نظارت، روش درستی است (جوان^۳، ۲۰۱۱؛ بیسواز، کریم و رشید^۴، ۲۰۲۰). کالینز، ولش و فارمن (۲۰۰۹) در پژوهش خود گزارش نمودند که آشنایی با جنس مخالف می‌تواند تجربه مثبتی برای نوجوانان، و بالا بردن عزت نفس، کمک به توسعه مهارت‌های ارتباطی و مدیریت تعارض شود، اما این تجربه آشنایی سلامتی همه نوجوانان را حمایت نمی‌کنند (ویلدهسمیث، باری، مانلوو، و واگن^۵، ۲۰۱۳؛ شاکیا، دارمستات، بارکر، ویکز و کریستاکیس^۶، ۲۰۲۰). تحقیقات داخلی مانند پژوهش نوروزی سریرود، حسینی زاده و بیانی (۲۰۱۴) نشان داد که در آسیب‌شناسی روابط دختر و پسر مواردی مانند عدم تمرکز حواس، بی

1. Hamed

2. Srahbzu and Tirfeneh

3. Javan

4. Biswas, Karim and Rashid

5. Wildsmith, Barry, Manlove & Vaughn

6. Shaky, Darmstadt, Barker, Weeks and Christakis

توجهی در کلاس درس، غیبت سر کلاس، افت تحصیلی، بی‌خوابی، کاهش اشتها، نشخوار فکری، کاهش انگیزه، افکار خودکشی، بی‌اعتنایی به خانواده، باور غلط در مورد توانمندی‌های خود، گرایش به اعتیاد و سردرگمی نقش وجود دارد. با بررسی‌های عمیق متخصصان به این نتیجه رسیدند که در شرایط آسیب‌زا دختران و زنان جوان در سنین ۱۶ تا ۲۴ سالگی بالاترین میزان خشونت را تجربه نموده‌اند (نونان، و چارلز^۱، ۲۰۰۹). همچنین نتایج پژوهش‌های خارج از ایران نیز به برخی از پیامدهای نامطلوب این روابط اشاره دارند. از جمله ارتباط معنی‌داری بین خشونت فیزیکی دوستیابی و مقاربت جنسی، افسردگی، رفتارهای خودکشی، مشکلات مصرف مواد و رفتارهای پرخطر جنسی در برخی پژوهش‌ها گزارش شده است (گونزالز^۲، ۲۰۱۰؛ کولتو، کازما، یانگ، مورنو، پاولوا، تسلر و همکاران^۳، ۲۰۱۹). قرارهای عاشقانه می‌تواند منجر به رابطه جنسی شود و نوجوانان احتمالاً اولین رابطه جنسی را در یک رابطه عاشقانه تجربه می‌کنند، تجربه‌ای برای یک نوجوان که می‌تواند برای پدر و مادر و پزشکانی که با نوجوانان کار می‌کنند و مردم عموم، بسیار اضطراب‌برانگیز باشد (کولینز، ۲۰۱۰؛ کاوا، توماس، بلگا و کاراکوسا^۴، ۲۰۲۰).

چنین تجربیاتی همچنین با نشانه‌های افسردگی ارتباط زیادی دارد (استینبرگ^۵، ۲۰۰۹). این در حالی است که دختران زودتر از پسران به رابطه با جنس مخالف علاقه نشان می‌دهند و با دوستی با جنس مخالف در نزد آنان بیشتر از پسران است و احتمالاً دختران زودتر از پسران با گذر مواجه می‌شوند و ممکن است با دشواری‌های بیشتری در زمینه تغییر دوستی‌ها یا شرکای عشقی مواجه شوند (میرزایی، و برگمدی^۶، ۲۰۱۰) در کشور ایران نیز مسئله روابط دختران و پسران قبل از ازدواج به عنوان یکی از مسائل مبتلا به و در عین حال چالش‌برانگیز می‌باشد. پژوهش‌های انجام شده در سال‌های اخیر نشان می‌دهد که عده‌ی زیادی از نوجوانان (بین ۲۰ تا ۶۰ درصد در گروه سنی ۱۸-۱۴ ساله) با یک یا چند نفر از اعضا جنس

1. Noonan & Charles

2. Gonzalez

3. Költő, Cosma, Young, Moreau, Pavlova, Tesler, et al.

4. Cava, Tomás, Buelga and Carrascosa

5. Steinberg

6. Mirzai, Barghamdi

مخالف، اغلب به طور پنهانی و بدون رضایت خانواده ارتباط عاطفی و گاه ارتباط بیشتر از روابط عاطفی برقرار می کنند (خلج آبادی، و فراهانی^۱، ۲۰۱۳).

با توجه به تحقیقات انجام شده، این پژوهش در صدد بوده تا با استفاده از روش کیفی، آسیب‌های درون فردی و بین فردی روابط دختران با جنس مخالف را شناسایی کرده و آن را به صورت علمی مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد.

روش

روش انجام این پژوهش تحقیق کیفی از نوع پدیدارشناسی مبتنی بر الگوی استیویک - کلایزی- کن بود. در پدیدار شناسی هدف اصلی، ساده سازی تجربیات شخصی افراد در رابطه با یک پدیده و توصیف جوهره کلی آن است. استراتژی مورد استفاده در این پژوهش پدیدار شناسی به صورت عمیق با دخترانی بود که در رابطه با جنس مخالف بودند یا کسانی که تجربه این روابط را قبلاً داشتند و ابزار پژوهش مصاحبه رو در رو بود. سپس صحبت ها به صورت عامیانه یادداشت برداری شد و در نهایت قبل از گفتگوی نهایی شرکت کنندگان تشویق می شدند که همه تجربه ی خود را بیان کنند. این روش با توجه به موضوع پژوهش که نیاز به تجربه ی دختران با جنس مخالف بوده، انتخاب شد. جامعه پژوهش حاضر، شامل دختران نوجوان ۱۵ تا ۱۹ ساله شهر دستگرد برخوار که در سال ۱۳۹۵ به دفتر مشاوره مراجعه کردند و با جنس مخالف در ارتباط هستند و یا قبلاً بودند. نمونه ها با توجه به حداکثر تنوع در داده ها انتخاب شدند و تا زمانی که اشباع اطلاعاتی حاصل شد. بنابراین حجم نمونه بر اساس مصاحبه و تکرار پاسخ ها تعیین شد و تعداد ۱۰ نفر به عنوان گروه نمونه به روش در دسترس منوط به هدف (شرکت کنندگان می بایست دخترانی بوده باشند که ۶ ماه از ارتباط آنها گذشته و مصاحبه با اولین مشارکت کننده آغاز و تا رسیدن به حد اشباع اطلاعات، یعنی با ۱۰ نفر به اتمام رسید) انتخاب شدند. در این پژوهش از شرکت کنندگان خواسته شد تا به سؤالات زیر پاسخ دهند:

۱- به زمانی فکر کنید که با جنس مخالف در ارتباط بودید لطفا تجربه خود را در این ارتباط توصیف کنید؟

^۱ . khalajabadi & Farahani

- ۲- چه شرایط و رفتارهایی در این ارتباط برای شما تجربه ای خوشایند بود؟
 - ۳- چه شرایط و رفتارهایی در این ارتباط برای شما تجربه ای ناخوشایند بود؟
 - ۴- این تجربه چه پیامدی شخصی در حوزه های مختلف سلامتی جسمی، روحی برای شما داشت؟
 - ۵- این تجربه چه پیامد هایی در حوزه موفقیت های تحصیلی و شغلی یا رشد فردی برای شما داشته است؟
 - ۶- این تجربه چه پیامدی در روابط شما با دیگران مثل خانواده، دوستان و همکاران شما داشته یا خواهد داشت؟
 - ۷- از این تجربه چه چیزی آموختید؟
 - ۸- چگونه این تجربه میتواند بر روی رابطه شما با همسران در حال حاضر یا در آینده اثر بگذارد؟
 - ۹- آیا موارد خاصی در این تجربه داشته اید که اگر برگردید دوست دارید به گونه دیگری باشد؟
- در پایان مصاحبه ها، تمامی پاسخ ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و نتایج به صورت نظامند در مقوله ها و طبقه بندی های جداگانه قرار داده شد. به طور کلی خلاصه این پژوهش شامل موارد زیر است:
- با توجه به روش تحقیق که مبتنی بر الگوی استیویک-کلایزی-کن می باشد مراحل ذیل جهت تجزیه و تحلیل داده ها صورت گرفته است.
- مرحله اول
- در این مرحله محقق به منظور درک و هم احساس شدن با شرکت کنندگان کلیه توصیف ها و تجارب بیان شده از طرف آنها را چندین بار بادقت و تامل مطالعه نموده تا مطالب و عبارت های مهم را استخراج نماید.
- مرحله دوم
- در مرحله دوم که مرحله استخراج جملات مهم می باشد؛ محقق سعی در استخراج واژه ها و جملات مرتبط با پدیده مورد نظر از متن مصاحبه نموده و بر اساس اطلاعات جمع آوری شده و مفاهیم اضافی حذف می گردند.

مرحله سوم

در این قسمت محقق تلاش نموده است تا هر کدام از جملات را مفهومی خاص و تخصصی ببخشد.

مرحله چهارم

در این مرحله مفاهیم استخراج شده در دسته های جداگانه قرار داده می شوند.

مرحله پنجم

در این مرحله مفاهیم بدست آمده در طبقه بندی جداگانه و با مفاهیم تخصصی تطبیق داده می شوند.

مرحله ششم

در این مرحله محقق نتایج پژوهش را به دو گروه درون فردی و بین فردی و همچنین به زیر گروه های مختلف تقسیم می نماید.

مرحله هفتم

در انتها مرحله هفتم تجزیه و تحلیل کلایزی انجام گرفته و با مراجعه به شرکت کنندگان به بازخوانی و مرور مفاهیم و تم های عمده ثبت شده پرداخته تا از هماهنگی بودن این مفاهیم با نظرات بیان شده اطمینان حاصل و وثوق اطلاعات تضمین گردد.

یافته ها

جدول شماره ۱ ویژگی های جمعیت شناختی شرکت کنندگان (سن) را نشان می دهد.

جدول ۱ خصوصیات دموگرافیک شرکت کنندگان در پژوهش

کد	جنسیت	سن	وضعیت تاهل	شغل
۱	مونث	۱۹	مجرد	دانش آموز
۲	مونث	۱۸	مجرد	دانش آموز
۳	مونث	۱۸	مجرد	دانش آموز
۴	مونث	۱۸	مجرد	دانش آموز
۵	مونث	۱۹	مجرد	دانش آموز
۶	مونث	۱۸	مجرد	دانش آموز

۷	مونث	۱۷	مجرد	دانش آموز
۸	مونث	۱۹	مجرد	دانش آموز
۹	مونث	۱۵	مجرد	دانش آموز
۱۰	مونث	۱۵	مجرد	دانش آموز

با توجه به جدول ۱ تمامی شرکت کنندگان مونث و دانش آموز بوده که میانگین سن آنها ۱۷,۶ و بیشترین فراوانی مربوط به سن ۱۸ سال بوده است و همگی مجرد بوده‌اند. پس از بررسی در این مرحله مفاهیم استخراج شده در دسته های جداگانه و سازماندهی یافته قرار داده شده است که در جدول ۲ و ۳ آورده شده است و این جدول ادامه جدول پیشین می باشد.

جدول ۲ مفاهیم استخراج شده از آسیب های ارتباط با جنس مخالف

ردیف	مفاهیم طبقه بندی شده (تم ها)	کدها	تعداد تکرار مفهوم
۱	تخریب تصویر جنس مخالف	۲۰-۱	۲۰
۲	افت تحصیلی	۳۹-۲۱	۱۹
۳	اضطراب	۵۸-۴۰	۱۹
۴	نشخوار فکری	۷۴-۵۹	۱۶
۵	درگیری با خانواده	۸۸-۷۵	۱۴
۶	احساس گناه	۹۹-۸۹	۱۱
۷	فاصله گیری با خانواده	۱۱۰-۱۰۰	۱۱
۸	ناامیدی	۱۲۰-۱۱۱	۱۰
۹	غمگینی	۱۳۰-۱۲۱	۱۰
۱۰	وابستگی	۱۳۸-۱۳۱	۸
۱۱	افسردگی	۱۴۶-۱۳۹	۸
۱۲	تحریک پذیری	۱۵۴-۱۴۷	۸
۱۳	کاهش عزت نفس	۱۵۹-۱۵۵	۵
۱۴	بی اعتمادی خانواده	۱۶۴-۱۶۰	۵
۱۵	حسرت هدر رفتن زمان	۱۶۹-۱۶۵	۵
۱۶	محدود شدن توسط خانواده	۱۷۳-۱۷۰	۴

۱۷	ترس از آینده	۱۷۷-۱۷۴	۴
۱۸	کاهش سلامت جسمانی	۱۸۰-۱۷۸	۳
۱۹	کاهش ارتباطات اجتماعی	۱۸۳-۱۸۱	۳
۲۰	افکار خودکشی	۱۸۵-۱۸۴	۲
۲۱	ترس از خانواده	۱۸۷-۱۸۶	۲
۲۲	پشیمانی	۱۸۹-۱۸۸	۲
۲۳	بی میلی به ارتباط	۱۹۱-۱۹۰	۲
۲۴	خاطرات منفی ماندگار	۱۹۳-۱۹۲	۲
۲۵	بی نظمی در خواب	۱۹۴	۱
۲۶	بی اشتها	۱۹۵	۱
۲۷	کاهش سلامت جسمی اعضای خانواده	۱۹۶	۱
۲۸	کاهش تمرکز	۱۹۷	۱
۲۹	بی برنامه‌گی برای آینده	۱۹۸	۱
۳۰	خشمگین شدن	۱۹۹	۱

با توجه به جدول ۲ تعداد ۳۰ تم اصلی برای آسیب‌های ارتباط با جنس مخالف بدست آمده است. در ادامه مفاهیم بدست آمده در طبقه‌بندی جداگانه در جدول ۴ آورده شده است.

جدول ۴ مفاهیم بدست آمده از آسیب‌ها ارتباط با جنس مخالف

ردیف	آسیب درون فردی	تعداد	آسیب بین فردی	تعداد
	تخریب تصویر جنس مخالف، اضطراب، نشخوار فکری، احساس گناه، ناامیدی، افسردگی، ترس از آینده، کاهش عزت نفس، غمگینی، وابستگی، تحریک پذیری، بی میلی به ارتباط، پشیمانی، افکار خودکشی، حسرت هدر رفتن زمان، ترس از خانواده، کاهش تمرکز، بی برنامه‌گی برای آینده، خشمگین شدن، خاطرات منفی ماندگار، افت تحصیلی، کاهش سلامت جسمی، بی نظمی در خواب، بی اشتها	۲۴	درگیری با خانواده، فاصله‌گیری با خانواده، بی اعتمادی خانواده، محدود شدن توسط خانواده، کاهش ارتباطات اجتماعی، کاهش سلامت جسمی اعضای خانواده	۶

در ادامه محقق نتایج پژوهش را به دو گروه درون فردی و بین فردی و همچنین به زیر گروه تقسیم نموده است که به صورت جامع در جدول ۶ آورده شده است.

جدول ۶ نتایج پژوهش آسیب‌های ارتباط با جنس مخالف

ردیف	مفاهیم طبقه بندی شده	تم های جزئی	تم کلی درون فردی و بین فردی
۱	تخریب تصویر جنس مخالف	زیر شاخه امور روانشناختی	آسیب های درون فردی
۲	اضطراب		
۳	نشخوار فکری		
۴	احساس گناه		
۵	ناامیدی		
۶	غمگینی		
۷	ولسگی		
۸	افسردگی		
۹	تحریک پذیری		
۱۰	کاهش عزت نفس		
۱۱	حسرت هدر رفتن زمان		
۱۲	ترس از آینده		
۱۳	افکار خودکشی		
۱۴	پشیمانی		
۱۵	بی میلی به ارتباط		
۱۶	خاطرات منفی ماندگار		
۱۷	کاهش تمرکز		
۱۸	بی برنامه‌گی برای آینده		
۱۹	خشمگین شدن		
۲۰	ترس از خانواده		
۲۱	اقت تحصیلی	زیر شاخه امور تحصیلی	
۲۲	کاهش سلامت جسمی	زیر شاخه امور جسمانی	
۲۳	بی نظمی در خواب		
۲۴	بی اشتها	زیر شاخه امور خانوادگی	آسیب های بین فردی
۲۵	کاهش ارتباطات اجتماعی		
۲۶	درگیری یا خانواده		
۲۷	فاصله گیری یا خانواده		
۲۸	بی اعتمادی خانواده		
۲۹	محدود شدن توسط خانواده		
۳۰	کاهش سلامت جسمی اعضای خانواده		

در انتها تمامی الگوهای بدست آمده مجدداً در اختیار شرکت کنندگان قرار گرفت تا در صورت وجود مغایرت نظر آنها و تم های بدست آمده تغییرات لازم انجام گردد و نتیجه نهایی بدست آید.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش از طریق روش کیفی کلایزی نشان داد که روابط دختران با جنس مخالف خود دارای آسیب‌های متعددی است که ممکن است در طولانی مدت و گاه تا پایان عمر در زندگی این دختران نوجوان اثر منفی باقی بگذارد. در تبیین این پدیده می‌توان گفت زمانی که این دختران در بدو ورود به رابطه هستند تا حدودی آسیب‌های احتمالی را درک و یا پیش‌بینی می‌کنند، ولی به خاطر وجود باورهای غیرمنطقی از قبیل متمایز دانستن خود از دیگران و یا اینکه دوست پسر خود را بیش حد معمول ارشمند سازی می‌کنند، کماکان وارد این سبک از روابط شده و آن را حفظ می‌کنند. به سخن دیگر، نوعی اهمال‌کاری در پایان دادن به رابطه از خود نشان می‌دهند. با توجه به نتایج این پژوهش، ۳۰ آسیب مشخص روانشناختی درون فردی و بین فردی در هنگام داشتن رابطه با جنس مخالف می‌تواند بروز کند (تخریب تصویر جنس مخالف، اضطراب، نشخوار فکری، احساس گناه، ناامیدی، افسردگی، ترس از آینده، کاهش عزت نفس، غمگینی، وابستگی، تحریک پذیری، بی‌میلی به ارتباط، پشیمانی، افکار خودکشی، حسرت هدر رفتن زمان، ترس از خانواده، کاهش تمرکز، بی‌برنامگی برای آینده، خشمگین شدن، خاطرات منفی ماندگار، افت تحصیلی، کاهش سلامت جسمی، بی‌نظمی در خواب، بی‌اشتهایی، درگیری با خانواده، فاصله‌گیری با خانواده، بی‌اعتمادی خانواده، محدود شدن توسط خانواده، کاهش ارتباطات اجتماعی، کاهش سلامت جسمی اعضای خانواده). مهمترین و اصلی‌ترین این آسیب‌ها، به ابعاد روانشناختی و روانی این نوجوانان باز می‌گردد و میزان کمتری از آسیب‌ها به روابط و یا امور تحصیلی تعلق می‌گیرد. نتایج بدست آمده با گزارشات تحقیق لانگ، برت و لاکهارت^۱ (۲۰۱۹)، (لانگ، گاردنی، مک کان، اسویتینگ، ترنمر و مور، ۲۰۲۰)، گانزالس (۲۰۱۰) و نوروزی، حسینی زاده و بیاتی (۲۰۱۴) همخوانی دارد. آسیب‌های وارده به دختران نوجوانان در بسیاری از مواقع ناشی از ناآگاهی آنها به سبک‌های سالم ارتباطی و اجتماعی می‌شود (انتیوروس، کانتوس، چن، چاراک و اولیری^۲، ۲۰۲۰) و بر اساس گفته‌های دختران شرکت‌کننده در این پژوهش، در صورت

^۱ . Long, Barrett and Lockhart

^۲ . Ontiveros, Cantos, Chen, Charak, and O'Leary

داشتن آگاهی قبلی این احتمال وجود داشت که به سمت این رابطه کشیده نشده و یا به صورت سالم‌تر رابطه را مدیریت می‌کردند و در طول رابطه یا پس از اتمام آن، آسیب کمتری را تجربه می‌کردند. نهایتاً می‌توان نتیجه گرفت که اگرچه پژوهش‌های خارجی نشان داده‌اند که این گونه روابط برای تحول روانشناختی سالم ضروری هستند (سیفج-کرنک، اووربیک، و ورمالست^۱، ۲۰۱۰)، اما دختران نوجوان علاوه بر آسیب‌های بین فردی، بیشترین توان را در درون خود و به بهای گزاف کاهش سطح سلامت روان خود می‌پردازند (میر، اریکسون و مک لاگلین^۲، ۲۰۱۶؛ وسکه، کریگر، لفقوویتز و سنیک^۳، ۲۰۱۷). در پژوهشی که توسط میر و همکاران (۲۰۱۶) انجام شده است ۱۴۴۰ نوجوان دختر شرکت داشته‌اند. نتایج این پژوهش که بر روی نمونه‌ای گسترده از نوجوانان صورت گرفته، نشان داده است که دختران نوجوانی که با پسران همسن خود رابطه عاطفی داشته‌اند، در مقایسه با دختران نوجوانی که رابطه جنسی با نوجوانان پسر همسن خود یا پسران دارای سن بالاتر داشته‌اند سطح افسردگی کمتری را تجربه نموده‌اند. این پژوهشگران اظهار می‌دارند که داشتن ارتباط با افراد غیرهمجنس، مخصوصاً ارتباط جنسی با افراد دارای سنین بالاتر از نوجوانی، باعث کاهش سلامت روان در دختران نوجوان می‌شود، اگرچه نیاز است تا مطالعات بیشتری انجام شود تا مکانیسم این کاهش در سلامت روان مشخص شود.

نتیجه پژوهش حاضر حاکی از آن است که با افزایش حمایت والدین و مسئولین مدارس و دریافت آموزش‌های کاربردی واقع‌بینانه و علمی و با آگاه کردن نوجوانان بخصوص دختران با آسیب‌ها و اصلاح باورهای غیرمنطقی در اینگونه ارتباطات، می‌توان بسیاری از آسیب‌های تجربه شده توسط دختران را کاسته و روابط را به سمت شکل سالم‌تر آن سوق داد و در صورت نیاز موقعیت‌هایی فرضی (که احتمال وقوع آنها زیاد است) به صورت فرضی بازسازی شود تا دختران نوجوان بتوانند با داشتن الگوی ذهنی و یا برنامه‌ای از قبل، مسائل و تنش‌های احتمالی را بهتر مدیریت کنند.

1. Seiffge – Krenke, Overbeek, & Vermulst

2. Meier, Erickson and McLaughlin

3. Wesche, Kreager, Lefkowitz and Siennick

منابع

- ۱) بابائی، فاطمه (۱۳۹۸). «تأثیر آموزش با شیوه تفکر خلاق به والدین و دانش آموزان بر پیشگیری از آسیب‌های فضای مجازی (مطالعه اقدام پژوهی)»، **فصلنامه پژوهش‌های کاربردی در مشاوره**، ۲(۲)، صص ۱۹-۳۴.
- ۲) غلامی، فرود؛ قدمی دولت آباد، شهین؛ خانی پور کاکش، پریسا و احمدی، سمیه (۱۳۹۹). «نقش سه گانه تاریک شخصیت و رابطه والد-فرزند در پیش بینی گرایش به اعتیاد در نوجوانان دختر شهر تهران»، **فصلنامه پژوهش‌های کاربردی در مشاوره**، ۳(۲)، صص ۱۰۱-۱۲۵.
- 3) Abedi, M., Hoveida Far, R., & Yousefi, Z. (2009). Teaching format of Healthy relationships and preventing pathological relations between girls and boys. PERSIAN
- 4) Bajoghli, H., Farnia, V., Joshaghani, N., Haghighi, M., Jahangard, L., Ahmadpanah, M., Sadeghi Bahmani, D., Holsboer-Trachsler, E., & Brand, S. (2017). "I love you forever (more or less)" - stability and change in adolescents' romantic love status and associations with mood states. *Revista brasileira de psiquiatria (Sao Paulo, Brazil: 1999)*, 39(4), 323–329. <https://doi.org/10.1590/1516-4446-2016-2126>
- 5) Baskin, B. (2013). The Effect of Parental-adolescent Spiritual Communication Upon Adolescent Attitudes Toward their Father, Life q0, and Family Satisfaction. Ph.D. diss, Southwestern Baptist Theological Seminary.
- 6) Biswas, S. C., Karim, S., & Rashid, S. F. (2020). Should we care: a qualitative exploration of the factors that influence the decision of early marriage among young men in urban slums of Bangladesh. *BMJ open*, 10(10), e039195. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2020-039195>
- 7) Black, W., Baskin, B., & Lasater, K. (2009). Appropriate Grade-Level Expectations for Your. In home-based student ministry: Leading a student ministry focused on the family, 49-59. Ed. Len lasater. Grapevine, TX: Southern Baptist of texas Convention.
- 8) Cava, M. J., Tomás, I., Buelga, S., & Carrascosa, L. (2020). Loneliness, Depressive Mood and Cyberbullying Victimization in Adolescent Victims of Cyber Dating Violence. *International journal of environmental research and public health*, 17(12), 4269. <https://doi.org/10.3390/ijerph17124269>
- 9) Collins, W.A., Welsh, D.P. and Furman, W.C. (2009). Adolescent romantic relationships. *Journal of Annual Review of Psychology*, 60, 631-652.

- 10) Connolly, J., Furman, W. & Konarski, R. (2000). "The Role of Peers in the Emergence of Heterosexual Romantic Relationships in Adolescence." *Journal of Child Development*. 71(5): 1395-1408.
- 11) Creswell, J.W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (2nd edition). Thousand Oaks, CA: Sage.
- 12) Creswell. J. W. (2007). *Second edition qualitative inquiry and research design: Choosing Among Five Approache*.
- 13) Elo, S. and Kyngäs, H. (2008), The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62: 107–115.
- 14) García-Carrión, R., Villarejo-Carballido, B., & Villardón-Gallego, L. (2019). Children and Adolescents Mental Health: A Systematic Review of Interaction-Based Interventions in Schools and Communities. *Frontiers in psychology*, 10, 918. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00918>
- 15) Gonzalez, C., Noe, M.S.W. (2010). The association between physical dating violence and problem behaviors among Latinos adolescents living in Southern California. California State University, Long Beach, 2010, 57; 1486416.
- 16) Hamed, Z. (2016). The quantitative and qualitative study of the pathology of the single girls and boys relationship with the opposite sex. Al-Zahra university. Phd thesis of general psychology. PERSIAN
- 17) Javan, A. (2011). A study about the relationships between girls and boys in Iran and correction solutions. The Islamic researching center of IRIB. Qom: Aghl office. PERSIAN
- 18) Khalaj Abadi Farahani, F. (2013). The effect of communication with the opposite sex before marriage on the possibility of divorce in the university educated people. *Journal of strategic women studies*. 15 (58), winter 1391. PERSIAN
- 19) Költő, A., Cosma, A., Young, H., Moreau, N., Pavlova, D., Tesler, R., Thorsteinsson, E. B., Vieno, A., Saewyc, E. M., & Nic Gabhainn, S. (2019). Romantic Attraction and Substance Use in 15-Year-Old Adolescents from Eight European Countries. *International journal of environmental research and public health*, 16(17), 3063. <https://doi.org/10.3390/ijerph16173063>
- 20) Long, E., Barrett, T., & Lockhart, G. (2019). Chronic health conditions and adolescent friendship: perspectives from social network analysis. *International journal of adolescent medicine and health*, /j/ijamh.ahead-of-print/ijamh-2018-0293/ijamh-2018-0293.xml. Advance online publication. <https://doi.org/10.1515/ijamh-2018-0293>

- 21) Long, E., Gardani, M., McCann, M., Sweeting, H., Tranmer, M., & Moore, L. (2020). Mental health disorders and adolescent peer relationships. *Social science & medicine* (1982), 253, 112973. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2020.112973>
- 22) Meier, A., Erickson, G. A., & McLaughlin, H. (2016). Older Sexual Partners and Adolescent Females' Mental Health. *Perspectives on sexual and reproductive health*, 48(1), 25–33. <https://doi.org/10.1363/48e8316>
- 23) Mirzai, Kh. & Barghamdi, H. (2010). The relationship with the opposite sex and its related factors. *Scientific-research Journal of social Welfare*. 10 (34). PERSIAN
- 24) Noonan, R.K and Charles, D. (2009). Developing teen dating violence prevention strategies: Formative research with middle school youth. *Journal of Violence Against Women*, 15, 1087-1105.
- 25) Norozi, K., Hosein Zade, R. & Bayati, Kh. (1392). The pathology of girls and boys relationships as clients of counseling center of the Medical University of Qazvin. *Journal of Medical Education and Development*. 6 (1). PERSIAN
- 26) Ontiveros, G., Cantos, A., Chen, P. Y., Charak, R., & O'Leary, K. D. (2020). Is All Dating Violence Equal? Gender and Severity Differences in Predictors of Perpetration. *Behavioral sciences* (Basel, Switzerland), 10(7), 118. <https://doi.org/10.3390/bs10070118>
- 27) Rezai nasab, F. Abbasi, A. Naziri, gh. & Barzegar, M. (2014). The determination of the initial incompatible schemas in the women with addictive relationships. *Scientific and research Journal of women and scocity*. 4 (2), summer 1392. PERSIAN.
- 28) Steinberg, L., Graham, S., O'Brien, L., Woolard, L., Cauffman, E., Banich, M. (2009). Age differences in future orientation and delay discounting. *Child Dev*. 2009 Jan-Feb;80(1):28-44.
- 29) Seiffge – Krenke, I., Overbeek, G., Vermulst, A. (2010). Parent-child relationship trajectories during adolescence: Longitudinal associations with romantic outcomes in emerging adulthood, *Journal of Adolescence*, 33, 159-171.
- 30) Shakya, H. B., Darmstadt, G. L., Barker, K. M., Weeks, J., & Christakis, N. A. (2020). Social normative and social network factors associated with adolescent pregnancy: a cross-sectional study of 176 villages in rural Honduras. *Journal of global health*, 10(1), 010706. <https://doi.org/10.7189/jogh.10.010706>
- 31) Srahbzu, M., & Tirfeneh, E. (2020). Risky Sexual Behavior and Associated Factors among Adolescents Aged 15-19 Years at Governmental High Schools in Aksum Town, Tigray, Ethiopia, 2019:

- An Institution-Based, Cross-Sectional Study. *BioMed research international*, 2020, 3719845. <https://doi.org/10.1155/2020/3719845>
- 32) van de Bongardt, D., Reitz, E., Sandfort, T., & Deković, M. (2015). A Meta-Analysis of the Relations Between Three Types of Peer Norms and Adolescent Sexual Behavior. *Personality and social psychology review : an official journal of the Society for Personality and Social Psychology, Inc*, 19(3), 203–234. <https://doi.org/10.1177/1088868314544223>
- 33) Wesche, R., Kreager, D. A., Lefkowitz, E. S., & Siennick, S. E. (2017). Early Sexual Initiation and Mental Health: A Fleeting Association or Enduring Change?. *Journal of research on adolescence: the official journal of the Society for Research on Adolescence*, 27(3), 611–627. <https://doi.org/10.1111/jora.12303>
- 34) Wildsmith, E., Barry, M., Manlove, J., & Vaughn, B. (2013). Adolescent Health High light. *Child Trends. Journal of Trends Child*.(4): 1-1.